

Doe mij dan toch maar Trump

Posted on 2 november 2024 by Bart Jan Spruyt

In de Verenigde Staten zijn de politieke verhoudingen nog harder en gepolariseerder dan bij ons. Uiteindelijk gaat het ook daar om een fundamentele keuze: voor progressief internationalisme of voor een politiek waarin het eigene wordt gekoesterd en rechtse mensen niet als vuilnis worden weggezet.

Ik las van de week op de website van de NOS dat veel mensen in de Verenigde Staten niet durven zeggen op wie zij aanstaande dinsdag gaan stemmen. Zelfs niet tegen hun allernaasten. Een man houdt voor zijn vrouw verborgen op wie hij stemt, en de vrouw zegt niet tegen haar man op wie haar keuze is gevallen. Want dat leidt maar tot discussie en geruzie. De politiek is in Amerika zo gepolariseerd dat die zelfs tot huisvredebreuk en minimaal een scheiding van tafel en bed kan leiden.

Afschrikwekkend scenario

En inderdaad zijn de verkiezingen in Amerika heftiger dan ooit. We staan voor een historische keuze, zo krijgen we voorgehouden, een waterscheiding. De komende verkiezingen bepalen meer dan ooit de koers van de toekomst. In de Nederlandse media wordt ons een afschrikwekkend scenario geschetst. Als Trump wint, dan

breekt de apocalyps uit. Een oude democratie wordt dan langzamerhand getransformeerd in een autocratie, een oude man, een populist pur sang komt dan aan de macht en dat zal funeste gevolgen hebben voor de Amerikaanse rechtstaat, voor de geopolitieke verhoudingen, voor de economie, voor de wereldvrede.

Nee, dan Kamala Harris: een vrouw, van kleur, een democrate, een progressieve politica van globalisering en internationalisering, van diversiteit en mensenrechten, het enige alternatief om het autocratische gevaar af te wenden.

Het is een retoriek die ons bekend voorkomt. Ook in Europese landen, en zeker ook in Nederland, wordt ons stelselmatig eenzelfde scenario geschetst. We kiezen of voor 'de democratische rechtsstaat' of voor autocratie en populisme, voor GroenLinks-PvdA of voor de PVV. In het eerste geval is een zonnige toekomst gegarandeerd, in het laatste geval pakken de zwartste wolken zich boven ons vaderland samen.

Ik denk (hoop) dat deze scenario's een laatste stuiptrekking zijn van een gevoelen dat de afgelopen decennia breed is uitgedragen en geloof heeft gevonden, maar inmiddels door de realiteit is ingehaald. Er dient zich een nieuwe wending aan, een *tipping point*, waarna we het algemeen gedeelde geloof in kosmopolitische vooruitgang inruilen voor een eerlijke en onbevangen blik op de werkelijkheid. De controverse rondom het migratieboek van Jan van de Beek lijkt mij een teken aan de wand.

We trappen daar niet meer in

De tegenstelling die zich aftekent is die tussen de wereld en het denken van de hoogopgeleiden en de laagopgeleiden. Die hoogopgeleiden, gevormd aan hogescholen en universiteiten waaraan de progressieve ideologie met ongekende geloofsijver is uitgedragen, hebben zich als zedenmeesters gewend tot de ondergeschikten die protesteerden tegen de verwaarlozing van hun gerechtvaardigde verlangens. Die zedenmeesterij ging gepaard met een beledigende woordkeuze: wie het credo van de elite niet onderschreef, was op z'n minst 'fout', een extreemrechtse tokkie die zich door zijn onderbuik liet regeren.

Maar we trappen daar niet meer in. Voorbij is de tijd dat mevrouw Clinton rechtse kiezers kon wegzetten als een 'basket of deplorables'. De Democraten zijn daar van de week hardhandig aan herinnerd toen Biden zijn hart liet spreken en de aanhang

van Trump wegzette als ‘garbage’. Trump heeft deze onthullende openhartigheid van de oude president maximaal uitgebuit door zich gehuld in een oranje hesje in een vuilniswagen te laten filmen. Het is zo’n oktober-incident dat wel eens beslissend voor de uitslag van aanstaande dinsdag kan zijn.

Trump is geen engel. Natuurlijk is hij een narcist, grillig en onvoorspelbaar. Maar uiteindelijk gaan verkiezingen om één centraal thema, en dat is dit keer de vraag of we kiezen voor een wereld waarin het ontwortelde, zogeheten kosmopolitische internationalisme zal domineren of een wereld die het opneemt voor het eigene, en hard werkende en goed bedoelende landgenoten niet als sneue verliezers op de vuilnisbelt van de geschiedenis gooit. Doe mij dus toch maar Trump.

Trump kan wonderlijke dingen zeggen – maar we doen er goed aan die niet letterlijk te nemen maar wel serieus. En als hij al in de verleiding zou komen tot on-rechtstatelijke acties, dan vertrouw ik erop dat de Amerikaanse constitutie voldoende waarborgen biedt om die eventuele aspiraties te weerstaan. Die constitutie is immers gebaseerd op de gedachte dat de mens engel noch beest is. Omdat wij mensen geen engelen zijn, is er een overheid nodig die de macht van politici begrenst.

Liever Trump dan Harris aan tafel met Poetin en Xi

Een keuze voor Trump lijkt mij bovendien geboden omdat we in een snel veranderende wereld leven, waarin een derde wereldoorlog misschien al wel begonnen is. De machtsverhoudingen zijn verschoven. De oude hegemonie waarin Europa een belangrijke rol speelde, is verschoven naar een machtsblok van nieuwe landen, onder andere verenigd in BRICS.

Als ik een onderhandelingstafel voor me zie waaraan Poetin, Kim Jong Un, Xi Jinping en andere heersers zijn aangeschoven, dan zie ik daar liever Trump dan Harris. Ik kan me niet zo goed voorstellen dat zij aan zo’n tafel erg serieus zal worden genomen. Dat pleit misschien voor haar als persoon, maar niet voor een toekomstige president van het nog altijd machtigste land op aarde.

Bart Jan Spruyt *is historicus en journalist. Zijn columns over politiek en samenleving verschijnen iedere zaterdag in Wynia’s Week.*

Wynia's Week verschijnt nu drie keer per week! *De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs.* **Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk *HIER*. *Hartelijk dank!***